

Sopimus (rev 1.0)

Turun satamaradan siirto: Sopimus suunnittelusta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä

Väylävirasto

Turun kaupunki

VÄYLÄ/83/04.02.01/2025

Väylävirasto
Trafikledsverket

Sopimus (rev 1.0)

Väylävirasto
Turun kaupunki

VÄYLÄ/83/04.02.01/2025
dnro 3375-2025

Turun satamaradan siirto: Sopimus suunnittelusta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä

Sopijapuolet	Väylävirasto PL 33 00521 Helsinki
Y-tunnus	1010547-1
	Turun kaupunki PL 355 20101 TURKU
Y-tunnus	0204819-8

Turun kaupungista käytetään jäljempänä nimitystä "Kaupunki".

Turun satamaradan siirto -hankkeesta käytetään jäljempänä tässä sopimuksessa nimitystä "hanke".

Väyläviraston puolella tämän sopimuksen toteuttamisesta vastaa Hankkeet -toimiala. Kaupungin puolella tämän sopimuksen toteuttamisesta vastaa Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus.

Sisältö

1	Sopimuksen muutoshistoria	3
2	Sopimus hankkeen suunnittelusta	3
2.1	Hankkeen sisältö sopijapuolten kesken	4
2.2	Hankkeen yhteydessä toteutettavat sopimuksen ulkopuoliset kohteet	5
2.3	Hankkeen läheisyydessä toteutettavat muut sopimuksen ulkopuoliset kohteet, joihin on varauduttava hankkeen suunnittelussa:	5
3	Hankkeen toteutus	5
3.1	Hankkeen toteutustapa ja aikataulu	5
3.2	Yhteistoiminnasta hankkeessa	6
3.2.1	Ohjausryhmä	6
3.2.2	Projektiryhmä	7
3.3	Kaavoitus	7
3.4	Maapohja	7
4	Hankkeen kustannukset, rahoitus ja omistus	7
4.1	Suunnittelun toteutuskustannukset	7
4.2	Maanlunastus- ja korvauskustannukset	8
4.3	Toteutuskustannusten rahoittaminen	8
4.4	Laskujen maksu	9
4.5	Arvonlisävero	9
5	Tietoturva ja tietosuoja	9
6	Riitaisuuksien ratkaiseminen	10
7	Sopimuksen voimaantulo ja allekirjoittaminen	10

1 Sopimuksen muutoshistoria

Alla olevassa taulukossa on kerrottu sopimusten muutoshistoria ja merkittävät muutokset kussakin revisiossa. Muutokset edelliseen revisioon merkitään sopimuksessa **lihavoidulla** tekstillä.

Revisio	Muutos
1.0	Alkuperäinen

2 Sopimus hankkeen suunnittelusta

Valtion ja Turun kaupunkiseudun välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2024–2035 on allekirjoitettu 13. joulukuuta 2024. Turun satamaa kehitetään mahdollistamalla uudet liikennejärjestelyt ja toteuttamalla vanhan ratayhteyden korvaava uusi raide yhteisterminaali-hankkeen yhteydessä.

Eduskunnan hyväksymässä Suomen valtion vuoden 2025 talousarvioesityksessä HE 109, 191/2024 vp (20.12.2024) momentissa 31.10.77 todetaan, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen Turun satamaradan siirto liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 11,0 milj. euroa. Turun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 21.10.2024 pidetyssä kokouksessa, että Turun kaupungin osuus satamaraitteen kustannuksista voi olla enintään 7,0 milj. euroa.

Turun satamaa kehitetään mahdollistamalla uudet liikennejärjestelyt ja toteuttamalla samanaikaisesti vanhan ratayhteyden korvaava uusi raide yhteisterminaali-hankkeen yhteydessä. Uudesta raiteesta on valmistunut vuonna 2023 Turun satamaraitteen esisuunnittelun hankearvio, jonka mukaan hankkeen suunnittelun ja toteutuksen arvioitu kokonaiskustannus on 16 milj. euroa. Kustannusarviota on korotettu Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa tästä erillisellä 2 milj. euron kustannusnousuvarauksella.

Hanke on tehnyt hankelaajuuden tarkistuksen, jonka yhteydessä on tunnistettu osa-alueita, joita ei ole huomioitu esisuunnittelun hankearviossa. Tästä syystä on olemassa riski sille, että vuonna 2023 tehdyn Turun satamaraitteen esisuunnittelun hankearvion mukainen kustannusarvio ei tule riittämään.

Tästä syystä hankkeen ohjausryhmä on 6.2.2025 päättänyt, että toteutussopimuksen sijaan Väyläviraston ja Turun kaupungin välille tehdään tässä vaiheessa ainoastaan suunnittelusopimus. Toteutuksesta päätetään erikseen suunnittelun edetessä, kun hankkeella on käytössään suunnittelun myötä tarkentunut kustannusarvio.

Hanke käynnistää ratasuunnitelman laatimisen, jonka yhteydessä tehdään myös rakentamissuunnittelu. Hanke toteutetaan valtion ja Turun kaupungin yhteishankkeena siten, että hankkeen suunnitteluun käytettävä valtion osuus on enintään 2,38 milj. euroa ja Turun kaupungin osuus enintään 1,52 milj. euroa. Kustannusjako on alkuperäisen jaon mukainen Väyläviraston 11/18 osaa ja Turun 7/18 osaa. Tämä sopimus kattaa ainoastaan hankkeen suunnittelun ja toteutuksesta tehdään oma sopimuksensa osapuolten kesken.

Hankkeen suunnitteluun saadut tai saatavat EU:n tuet jakaantuvat osapuolten hyväksi samalla jaolla kuin menot, eli Väylävirasto 11/18 ja Turun kaupunki 7/18. Hankeselvityksessä laskettu hyöty-kustannussuhde on 0,32. Tällä hetkellä tukea ei ole haettavissa EU:lta.

Tällä sopimuksella Turun kaupunki valtuuttaa Väyläviraston toimimaan tähän sopimukseen liittyvien toimeksiantojen tilaajana ja kilpailuttamaan ja vastaanottamaan tarvittavat toimeksiannot ja palveluhankinnat Turun kaupungin puolesta.

Väylävirasto ja Turun kaupunki sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoituksin ja jäljempänä määritellyin ehdoin toteuttamaan Turun satamaradan siirto -hankkeen suunnittelun yhteisrahoitteisena hankkeena.

Tämän sopimuksen allekirjoituksin osapuolet sitoutuvat hankkeen suunnittelun toteuttamiseen tässä sopimuksessa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

2.1 Hankkeen sisältö sopijapuolten kesken

Hankkeen tavoitteena on nykyisen satamaraideyhteyden liikenteen aiheuttamien haittojen poistaminen sekä mahdollistaa maankäytön kehittäminen Linnanniemen alueella, jonne on suunniteltu merkittävää kaupunkikehittämistä. Hankkeen tavoitteena on varmistaa satamayhteyksien ja siihen liittyvien muiden liikenneyhteyksien toimivuus ja joukkoliikenteen sujuvuus. Lisäksi satamaradan siirto -hankkeella on tavoitteena luoda sujuva ja esteetön vaihtoyhteys asemalaitureilta laivaterminaaliin Ferry Terminal -hankkeen toteutuessa.

Hankkeen sisältö sopijapuolten kesken on kuvattu liitteen 1 kartassa, jota voidaan päivittää hankkeen edetessä osapuolten yhteisestä kirjallisesta sopimuksesta. Hankkeen sisältö koskee ainoastaan ratasuunnitelman ja rakentamissuunnitelman sekä mahdollisen ympäristövaikutusten arvioinnin laatimista.

Väyläviraston ja kaupungin väliseen toteutuslaajuuteen kuuluvat seuraavien kohteiden suunnittelu ja selvitykset; ratasuunnitelma ja rakentamissuunnittelu sekä mahdollinen ympäristövaikutusten arviointi:

- a) Satamaratahankkeessa suunnitellaan yksiraiteinen turvalaittein varustettu sähköistetty rata Turun tavararatapihalta Turun satamaan. Satamaradan turvalaitteet liitetään uuteen asetinlaitteeseen.
- b) Kaksi (2) laituriraidetta ja 350 metrin välilaituri.
- c) Yksi (1) tasoristeys nykyisen Huolintakadun kohdalle.
- d) Nykyisen satamaradan purkaminen sisältäen siihen liittyvien laitureiden, turvalaitteiden mm. vanhan asetinlaitteen, sähköradan ja kahdeksan tasoristeyksen poistot.

Yllä mainitun sisällön lisäksi Fintraffic Raide Oy suunnittelee sille kuuluvat dynaamiset opasteet.

2.2 Hankkeen yhteydessä toteutettavat sopimuksen ulkopuoliset kohteet

Hankkeen yhteydessä sovitaan myös erikseen seuraavien kohteiden toteuttamisesta kolmansien osapuolten kanssa, mutta ne eivät kuulu tämän sopimuksen laajuuteen:

- a) Nykyisen yksityisraiteen alittavan Kuninkojan pohjoisen ja eteläisen rumpujen uusiminen

2.3 Hankkeen läheisyydessä toteutettavat muut sopimuksen ulkopuoliset kohteet, joihin on varauduttava hankkeen suunnittelussa:

- a) KUTU-hanke
- b) Ferry Terminaali ja siihen liittyvät katujärjestelyt (FTT1 ja FTT2)
- c) Turun raitiotie ja raitiotievarikko
- d) Linnanniemi
- e) Elämyskeskus
- f) Turku-Uusikaupunki perusparannus
- g) Lähijuna Varsinais-Suomeen -projekti
- h) Muut hankkeet tarvittaessa

3 Hankkeen toteutus

3.1 Hankkeen toteutustapa ja aikataulu

Hankkeen toteuttamiseksi Väylävirasto vastaa tarvittavien palveluiden kilpailuttamisesta pääsääntöisesti ostopalveluna, Väyläviraston hankintaohjeistuksen mukaisesti. Hankintayksikkönä toimii Väylävirasto. Sopijapuolet päättävät kaikista vähäistä suuremmista muutoksista hankkeen laajuuteen, ajoitukseen, toteutukseen tai kustannuksiin yhdessä. Ratasuunnitelman arvioidaan valmistuvan 04/2026 ja rakentamissuunnittelun arvioidaan jatkuvan työnaikaisena suunnitteluna 06/2028 asti.

Väylävirasto vastaa hankkeen johtamisesta mm. suunnitteluttamisesta, projektinhallinnasta, hankintojen kilpailuttamisesta ja vastaanotosta ja toimii hankkeessa tilaajana. Väyläviraston tulee hankkia kaupungin suositumus sellaisiin lisä- ja muutostöihin, jotka aiheuttavat riskin siitä, että hankkeen kustannusarvio todennäköisesti tulee ylittymään. Hankevalmiuden ylläpitämiseksi Väylävirasto on hankkinut hankkeeseen liittyvää työsisältöä ennen tämän sopimuksen allekirjoitusta, ja se työ katsotaan kuuluvaksi sopimuksen alaiseksi yhteisrahoitteiseksi työsisällöksi. Tähän mennessä hankittujen toimeksiantojen kokonaiskustannusarvio on n. 1,85 milj. euroa.

3.2 Yhteistoiminnasta hankkeessa

Hankkeen toteutukseen Väylävirasto on nimennyt projektipäällikön, jonka lisäksi hankkeen toteutukseen osallistuu Väylävirastosta teknisiä ja hallinnollisia asiantuntijoita. Kaupungin edustajat osallistuvat hankkeen ohjausryhmään ja muita asiantuntijoita hankkeen projektiryhmään sekä muihin työryhmiin tarvittavin osin. Ohjausryhmä päättää projektiryhmään ja ohjausryhmään osallistuvat asiantuntijat. Molemmat sopijapuolet vastaavat omalta osaltaan hankkeeseen nimeämänsä henkilöstön kustannuksista (kuten palkat sivukuluineen). Väyläviraston erikseen nimeämällä asiantuntijoilla ja projektipäälliköllä sekä hänen sijaisellaan on oikeus kohdentaa hankkeesta johtuvat matkakulut hankkeen kustannuksiksi.

3.2.1 Ohjausryhmä

Hankkeen yhteistyötä ja kustannusten toteutumista valvomaan on koottu ohjausryhmä, johon kumpikin sopijapuoli on nimennyt edustajat. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Väyläviraston edustaja. Ohjausryhmään voidaan kutsua myös muita osapuolia. Turun Satama osallistuu ohjausryhmään yhtenä Turun kaupungin nimeämistä edustajista. Ohjausryhmä on päätösvaltainen, kun vähintään puolet on paikalla molempien sopijapuolten edustajista.

Ohjausryhmä kokoontuu tarvittaessa ja niin usein kuin hankkeen sujuva eteneminen edellyttää. Ohjausryhmän kokoonkutsujana toimii puheenjohtaja. Puheenjohtaja vastaa siitä, että kokouksesta pidetään asianmukaisesti muistiota ja, että se kokouksesta toimitetaan viipymättä ohjausryhmän jäsenille.

Ohjausryhmä käsittelee ja antaa menettelyohjeita sisällöllisesti ja periaatteellisesti merkittävistä muutoksista sekä käsittelee rahoitukseen liittyvät muutostarpeet. Merkittävät kustannusarvion puitteissa tehtävät muutokset hyväksytään ohjausryhmässä. Merkittävät muutokset, jotka todennäköisesti johtavat kustannusarvion ylitykseen, käsitellään kohtien 4.1 ja 4.3 mukaisesti.

Kukin osapuoli vastaa itse ohjausryhmätyöskentelystä aiheutuvista kustannuksistaan.

3.2.2 Projektiryhmä

Hankkeen toteuttamista ohjaa ja valvoo ohjausryhmän alainen projektiryhmä, johon sopijapuolet nimeävät edustajia yhtenäisin perustein. Projektiryhmän puheenjohtajana toimii Väyläviraston projektipäällikkö.

Projektiryhmän tehtävänä on ohjata ja valvoa hankkeen toteutumista hankkeen budjetin mukaisessa rahoituskehyksessä kaikkien sopijapuolten edut huomioiden. Projektiryhmän yleisenä tehtävänä on seurata hankkeen suunnitelmien mukaista edistymistä ja tehdä tarvittaessa sitä koskevia esityksiä päätöksentekoon ohjausryhmälle tai hankkeen sopijapuolten päätösvaltaisille päätöksentekoeilimille.

Turun satamalla tulee olla edustaja projektiryhmässä, kun käsiteltävät asiat koskevat sataman hallinnollisen alueen sisällä ja liikennöintialueella tapahtuvaa suunnittelua ja toteutusta.

Projektiryhmän puheenjohtajan tehtävänä on vastata projektiryhmässä käsiteltävien asioiden riittävän huolellisesta valmistelusta ja esittelystä projektiryhmän kokouksissa. Projektiryhmän puheenjohtaja esittelee jokaisessa projektiryhmän kokouksessa hankkeen senhetkisen aikataulun ja budjetin tilanteen sekä muut ajankohtaiset asiat. Projektiryhmän puheenjohtaja vastaa kokousten koollekutsumisesta ja muistion pitämisestä. Muistio on lähetettävä projektiryhmälle viipymättä kokouksen jälkeen.

3.3 Kaavoitus

Kaupunki vastaa kaavoituksesta ja kaavamuutoksista sekä kaavoituksen kustannuksista.

3.4 Maapohja

Sopijapuolet sallivat hallinnassaan olevan maapohjan käytön korvauksetta hankkeen aikaiseen toimintaan, kuten suunnittelun aikaisiin tutkimuksiin.

4 Hankkeen kustannukset, rahoitus ja omistus

4.1 Suunnittelun toteutuskustannukset

MAL-sopimuksen 13.12.2024 mukaisten kustannusten (MAKU=140, 2015=100) arvioitiin olevan enintään 18,00 milj. euroa (alv 0 %). Väyläviraston osuus kustannuksista on 11/18 osaa ja Turun kaupungin osuus 7/18 osaa. Koska tässä sopimuksessa sovitaan ainoastaan suunnittelusta, rajataan budjetti 3,90 milj. euroon ja osapuolten suunnitteluun

käytettävät kustannukset jakautuvat Väylävirastolle 2,38 milj. euroa ja Turulle 1,52 milj. euroa. Budjettia ei saa ylittää ilman, että sopimus päivitetään molempien sopijapuolten hyväksymänä.

Osapuolet tiedostavat, että hankkeen suunnitelmat ja kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Kolmannen osapuolen tämän hankkeen yhteydessä maksettavaksi tuomitut, määrätty tai sopimukseen perustuvat sakot, sanktiot tai korvaukset, joiden saajana on tilaaja, jaetaan osuuksien mukaisesti. Vastaavasti toimitaan kolmannelle osapuolelle maksettavaksi määrättyjen sakkojen, sanktioiden ja korvausten osalta, ellei kyse ole vähäistä suuremmasta huolimattomuudesta tai laiminlyönnistä, jolloin kustannuksista vastaa sopimusvelvoitteensa laiminlyönyt osapuoli kokonaisuudessaan.

Vastuu hankkeen kustannusvalvonnasta kuuluu ensisijaisesti Väylävirastolle, jonka on raportoitava Kaupungille säännöllisesti sekä vastattava asioiden kattavasta esittelystä.

4.2 Maanlunastus- ja korvauskustannukset

Selvyyden vuoksi osapuolet toteavat, että maanlunastus- ja korvauskustannukset eivät sisälly hankkeen toteutuskustannuksiin.

4.3 Toteutuskustannusten rahoittaminen

Väyläviraston osalta toteutuskustannusten enimmäismäärä on valtion talousarviossa myönnetty sopimusvaltuus 11,0 miljoonaa euroa (alv 0 %). Sopimusvaltuuden korottamiseen tarvitaan eduskunnan päätös. Turun kaupungin osuus hankkeesta on 7,0 miljoonaa euroa (alv 0 %). Hankkeen mahdollinen kustannusten ylittäminen edellyttää Turun kaupunginvaltuuston ja eduskunnan päätöstä. Tällä sopimuksella molempien osapuolten valtuutta käyttää hankkeen budjettia on rajoitettu 4.1 kohdan mukaisesti, koska sopimus sisältää ainoastaan suunnitteluun liittyvien tehtävien toteuttamisen. Rakentamisen toteuttamisen rahoituksesta sovi-
taan erillisellä toteutussopimuksella osapuolten kesken.

Vuosittaiset kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä. Väyläviraston ja Turun kaupungin euromääräiset rahoitusosuudet tarkentuvat kilpailuttamisen sekä ehdollisista kohteista päättämisen jälkeen.

4.4 Laskujen maksu

Lähtökohtaisesti palveluntuottaja toimittaa työn edistyessä laskut kullekin sopijapuolelle suoraan kohdassa 4.1 mainitulla jaolla. Hankkeen kustannukset, jotka ovat kertyneet yksinomaan Väylävirastolle tai kaupungille, tasataan hankkeen aikana.

Väylävirasto tarkastaa laskujen perusteiden oikeellisuuden ja maksukelpoisuuden. Väyläviraston tarkastuksen jälkeen Väylävirasto antaa palveluntuottajalle luvan lähettää laskut sopijapuolille maksettavaksi tämän sopimuksen mukaisesti. Todistus laskun maksukelpoisuudesta on toimitettava laskun liitteenä. Palvelusopimuksissa ilmoitettava laskujen maksuaika on 21 päivää.

Laskut kirjataan Väyläviraston ylläpitämään seurantajärjestelmään. Tämän lisäksi Kaupunki järjestää oman seurantansa hankkeen laskuista.

Sopijapuolet vertaavat erillisiä seurantoja toisiinsa vuosittain kvartaaleittain laskutuksen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Kumpikin sopijapuoli huolehtii omista rakennusalan tiedonantovelvollisuuksien kuuluvista raportointivelvollisuuksistaan Verohallinnolle.

4.5 Arvonlisävero

Osapuolet vastaavat rahoitusosuuksiensa arvonlisäverosta. Hankintasopimukseen tulee ottaa erilliset kirjaukset siitä, mikä osuus on käännetyn arvonlisäveron piirissä ja mikä ei.

Kaupunki voi harkintansa mukaan hankkia verottajalta ennakkolausunnon arvonlisäverokohteluista. Sopijapuolet ovat velvollisia vastaamaan tässä sopimuksessa sovitusta kustannuksista riippumatta verottajan arvonlisäverokohtelua koskevista päätöksistä.

5 Tietoturva ja tietosuoja

Käsitellessään salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja tähän sopimukseen liittyen Väylävirasto ja kaupunki sitoutuvat varmistamaan riittävän tietoturvan tason ja noudattamaan kulloinkin soveltuvaa tietoturvaa koskevaa lainsäädäntöä.

Väylävirasto ja kaupunki toimivat tämän sopimuksen kohteena olevassa hankkeessa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679/EU, jäljempänä "tietosuoja-asetus") 26 artiklan mukaisina yhteisrekisterinpitäjinä.

Sopijapuolet sitoutuvat kukin osaltaan noudattamaan tietosuoja-asetuksen ja muun kulloinkin soveltuvan tietosuojalainsäädännön vaatimuksia käsitellessään henkilötietoja tähän sopimukseen liittyen. Sopijapuolet sitoutuvat avustamaan toisiaan tietoturva- ja tietosuojalainsäädännön noudattamisen varmistamisessa, esimerkiksi ilmoittamalla havaitsemastaan

henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta toiselle sopijapuolelle ilman aiheutonta viivytystä.

Sopijapuolten korvausvastuu henkilötietojen käsittelystä rekisteröityjä kohtaan määräytyy tietosuoja-asetuksen 82 artiklan mukaan.

Sopijapuolten keskinäisessä suhteessa Väylävirasto toimii yhteyspisteenä rekisteröidyille rekisteröityjen tietosuoja-asetukseen perustuvien oikeuksien toteuttamisessa ja vastaa tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklojen edellyttämästä rekisteröityjen informoinnista, ellei informointi ole yksittäistilanteissa tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa kunnan/yrityksen toimesta. Kaupunki sitoutuu omalta osaltaan toteuttamaan rekisteröityjen tietosuoja-asetukseen perustuvia oikeuksia sekä avustamaan Väylävirastoa rekisteröityjen informoinnissa.

6 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Tämän sopimuksen kohteena olevasta hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvottelemalla. Mikäli neuvottelut eivät johda tulokseen, erimielisyydet käsitellään ensiasteena Helsingin käräjäoikeudessa.

7 Sopimuksen voimaantulo ja allekirjoittaminen

Sopimus tulee voimaan, kun molemmat sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väyläviraston puolesta asian on esitellyt projektipäällikkö Erkki Mäkelä ja ratkaissut toimialajohtaja Magnus Nygård.

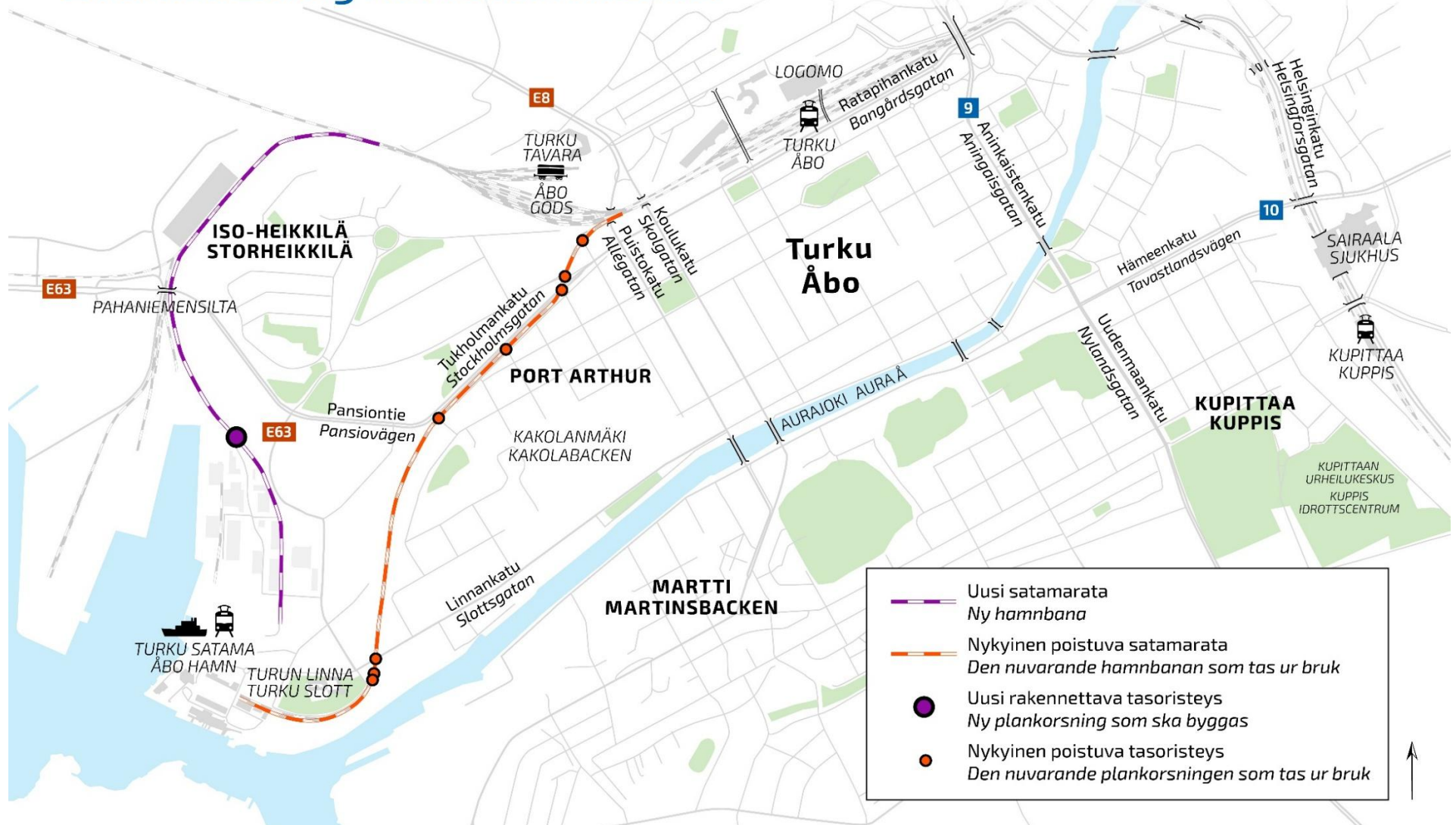
Kaupungin puolesta sopimuksen on hyväksynyt kaupunginhallitus ja allekirjoittanut kansliapäällikkö Tuomas Heikkinen.

TURUN SATAMARADAN SIIRTO

Omlokalisering av Åbo hamnbana

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väylävirasto ja Turun kaupunki

